І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь…
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА

SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації 'Svoboda', 81-83 Grand St., Jersey City, N. J.
Тел: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740
Тел. в Ню Йорку: BArclay 7-4125

РІК LXVI. Ч. 71. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 14-го КВІТНЯ 1959 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, APRIL 14, 1959 No. 71. РІК LXVI.

МОРТОН ВИБРАНИЙ НА ГОЛОВУ РЕСПУБЛІКАНСЬКОГО КОМІТЕТУ

РЕСПУБЛІКАНСЬКА КОНВЕНЦІЯ ВІДБУДЕТЬСЯ В ШИКАГО

Вашингтон. — Республіканський Крайовий Комітет 11-го квітня вибрав на свого голову після резигнації Міда Алкорна 51-річного сенатора з Кентакі Трастона Б. Мортона. Одночасно Комітет вибрав на місце Номінаційної Красвої Конвенції місто Шикаго, яке 25-го липня 1960-го року гоститиме республіканських делегатів, що вибиратимуть кандидата на президента. І це рішення запало одноголосно. (Демократи почнуть свою конвенцію в Лос Анджелесі 11-го липня 1960 року). Після вибору сенатор Мортон потвердив вістку, що давніше він підтримував віце-президента Ричарда М. Ніксона як кандидата на президента, але тепер, як голова партійного комітету, він буде „вповні невтральним" між прихильниками Ніксона і нюйоркського губернатора Нелсона Рокефеллера, які, правдоподібно, змагатимуться за кандидатуру. Мортон заявив, що президент Айзенгавер ще 20 березня вибрав був його на наступника Міда Алкорна, який аж 31-го березня повідомив про своє рішення зрезиґнувати. Та в деяких проблемах не було такої однозгідности як при виборі Мортона. Сенатор Беррі Голдвотер, який є головою сенатської виборчої комісії, критикував колишнього головного дорадника президента Айзенгавера Шермана Адамса, який сам диктував Президентові, як вести політику, відсунувши від впливів республіканський комітет. Сенатор Голдвотер вимагав, щоб новий голова старався про те, щоб міг бути присутнім на всіх засіданнях кабінету, бо Алкорн бував на них тільки рідко. Алкорн твердив, що знаходив повне зрозуміння і співпрацю в Білому Домі, також і в Шермана Адамса, якого деякі республіканці не розуміли. Сенатор Мортон заявив пізніше на пресовій конференції, що в справі присутности на засіданнях кабінету конферуватиме в Білому Домі. Новий республіканський голова має за собою три каденції в Палаті Репрезентантів, три роки як асистент державного секретаря і три роки на становищі сенатора. Він одночасно буде виконувати і обо'вязки сенатора ЗДА. На місце конвенції в 1960 році республіканці вибрали Шикаго, поминувши Ню Йрк, Филаделфію, Маямі Біч, Сан Франсіско і Лос Анджелес. Вибір того міста в середині ЗДА заощадить делеґатам коло 400,000 долярів у видатках на транспорт в порівнянні з коштами до якогось надбережного міста. У Шикаго і демократи і республіканці втішилися тим, що їх місто вибрано на конвенцію, яка відбудеться в тему самому біржовім амфітеатрі, в якому Айзенгавер і Ніксон в 1952 році були вибрані по раз перший на кандидатів на президента і віцепрезидента.

Доллес вернувся до шпиталю

Вашинґтон. — 12-го квітня державний секретар Джан Фостер Доллес несподівано вернувсвя до шпиталю Волтера Ріда для дальшої „обсервації", як заявляється в повідомленні. Це сталося після пересвітлення пацієнта апаратом рентґена. Урядовці в державному департаменті стурбовані цією подією, бо вони сподівалися, що Доллес після відпочинку на Флориді, куди він був виїхав 31-го березня, вернеться до праці в державному департаменті. Повідомляють, що президент Айзенгавер дістав звіт про стан здоров'я Доллеса, в якому говориться про те, що радіове лікування державного секретаря не припинило діяння пістряка в черевній ямині пацієнта. Президент буде у столиці в понеділок і у вівторок він зустрінеться з Доллесом. Дехто гадає, що під час цієї зустрічі може запасти рішення в справі дальшої долі хворого державного секретаря. Після повороту до Вашинґтону Доллес заявив, що почувається „добре", але журналісти ствердили, що він виглядає більше виснажений, як перед відлетом на Флориду.

В АСТОРІЇ, Н. Й., ПОСВЯЧЕНО ПЛОЩУ ПІД БУДОВУ МОНАСТИРЯ СС ВАСИЛІЯНОК

Ню Йорк. — 12го квітня в 3 год по полудні о. декан Володимир Андрушків із Бруклина в імені Єпископа Стемфордської дієцезії Амвроза Сенишина посвятив площу під будову нового монастиря СС Василіянок в Асторії, 42-11 Дітмарс Бульвард, Н. Й. Посвячення відбулося в присутности о. ігумена Ореста Засійбіди ЧСВВ з Ню Йорку, о. пароха з Асторії В. Андрейчука ЧСВВ, капелян СС Найсвятішого Серця о. П. Барановського і о. Дмитра Библова ЧНІ з Нюарку, численних сестер Василіянок з Асторії, Ню Йорку, Нюарку, Йонкерсу і Филаделфії та Факс Чейсу під проводом протоігумені Матері Єфрозини і поважної громади вірних. Під час посвячення співав місцевий хор під дириг. К. Лиска та хор СС Василіянок. Після посвячення о. декан В. Андрушків виголосив промову про значення жіночих монастирів в історії української церкви й українського народу та закликав до молитви за успіх початого діла. Новий монастир, запроєктований архітектом Аполінарієм Осадцею, є комбінацією модерного і візантійського стилів, матиме приміщення на 32 черниці і буде триповерховою будівлею, до якої прилягатиме гарна каплиця, яка могла б обслуговувати і вірних з-поза монастиря, якщо була б така потреба. Будова нового монастиря має початися за місяць і повинна бути готова, як заявляють енергійні СС Василіянки і їх Настоятелька Мати Марія, вже вліті найближчого року. При монастирі передбачене є місце на навчальні кляси.

А. ШАРАН ПЕРЕВИБРАНИЙ НА ГОЛОВУ ВІДДІЛУ УКК В ДЖЕРЗІ СИТІ

Джерзі Ситі. — Антін Шаран, невтомний громадський діяч-піонер, був знову перевибраний на голову місцевого Відділу Українського Конгресового Комітету Америки в результаті загальних зборів, що відбулися тут минулої неділі, 12-го квітня. Збори відбулися в приміщеннях нового Народного Дому, про приспішення будови якого була схвалена окрема резолюція на попередніх зборах рік тому. Загальні збори, зокрема звітування дотеперішньої управи, виявили недвозначно, що місцева громада своєю зорганізованістю і активністю та зокрема жертвенністю може оправдано служити прикладом. Відділ УККА є в громаді безперечно координаційною громадською централею, з якою співпрацюють усі 16 місцеві організації. Всі місцеві імпрези, що їх влаштовують поодинокі організації, відбуваються під патронатом Відділу УККА, який зі свого боку влаштовує кожного року кілька репрезентативних імпрез, зокрема для відзначення великих історичних українських роковин. Упродовж року Відділ зібрав 5,865.00 долярів, з чого кругло 2,000 долярів передано до каси централі УККА на Народний Фонд, 1,635.00 долярів на завершення будови місцевого Народного Дому, одного з найкращих того роду домів в Америці, понад 300 долярів на цілі ЗУАДКомітету та відповідні суми на ряд інших народних цілей. При цьому звернено увагу, що всі ці суми ще далеко не вичерпують загальної жертвенности Громади, бо багато з місцевих громадян відсилають свої пожертви безпосередньо до централь, як:

(Закінчення на стор. 3-тій)

НТШ влаштувало конференцію молодих українських науковців

Ню Йорк. — Старанням Наукового Товариства ім. Шевченка тут відбулася минулої суботи 11-го квітня, в домі НТШ 1-ша конференція молодих науковців, під проводом заступника голови Управи НТШ і голови Шкільної Ради УКК проф. дра Володимира Калини. В рямках конференції читали — згідно з програмою — свої наукові праці: д-р Олекса Біланюк з Рачестерського університету про „Сучасний стан і майбутні завдання ядрових дослідів", д-р Степан Галамай з Українського Технічного Інституту про „Деякі економічні проблеми азійських сусідів України", Володимир Петришин з Колумбійського університету про „Методу моментів для розв'язування оперативних рівнянь", Олег Федишин з Колумбійського університету про „Ідеологічні основи німецького походу на схід в 1918 р.", д-р Іванна Мірчук-Ратич про „Нові напрямки в педагогічній філології", д-р Ярослав Пеленський з Кінґс каледжу про „Наукові журнали дослідів історії в УССР" та д-р Василь Маркусь про „Нові наукові журнали дослідів права в УССР".

У Ню Йорку відбувся Третій З'їзд Українського Пластового Сеньйорату

Ню Йорк. — В днях 11 і 12 квітня ц. р. у великій залі Українського Народного Дому відбувся Третій З'їзд Українського Пластового Сеньйорату, в якому взяло участь понад 90 учасників — пластових сеньйорів із ЗДА, як теж гості з Канади. З'їздом проводила президія у складі інж. Роман Волчук, Неоніля Кравців, і як секретарі В. Мельник та В. Рак. До почесної президії були обрані Ганка Коренець й голова Гол. Пластової Ради інж. Яро Гладкий, як репрезентанти Начального Пластуна, голова Гол. Пл. Булави д-р О. Бойчук, голова УПСеньйорату Микола Плав'юк і голови Крайових Пл. Старшин ЗДА і Канади Цьопа Паліїв і д-р Ярослав Падох. За діяльність УПСеньйорату у ЗДА звітував Крайовий голова УПС — Андронік Копистянський й інші члени його булави і звідомлення з перевірки діловодства УПС ЗДА склав голова перевірної колеґії Кр. Пл. Ради ред. Б. Кравців. Після дискусії над звідомленнями і доповіді гол. булавного УПС Миколи Плав'юка новим головою УПС, ЗДА, обрано пл. сен. Антона Хухру і на членів булави були обрані ред. В. Барагура, Н. Макаревич, Г. Скорецька та З. Бойко. Другого дня, після урочистої Служби Божої, що її відправив пл. сен. о. Любомир Гузар, відбулася доповідь пл. сен. Т. Самотулки на тему „Українська пластова дійсність і сеньйори" і після неї широка дискусія й ухвалення резолюцій. Після З'їзду в неділю дня 12 квітня відбулися під проводом пл. сен. Вол. Масюка засідання Крайової Пластової Ради із звідомленнями голови Крайової Пластової Старшини д-ра Ярослава Падоха й ін. членів КПС і звітом із перевірки господарського й інших діловодств КПС, що його подав голова Перевірної Колеґії КПРади пл. сен. ред. Б. Кравців.

Київ був темою Літературно-Мистецького Ярмарку ЛМКлюбу в Ню Йорку

Ню Йорк. — Літературно-Мистецький Ярмарок, влаштований нюйоркським Літературно-Мистецьким Клюбом в суботу дня 11-го квітня ц. р. на тему „Київ у поезії і в музиці", пройшов з повним успіхом при численній участі слухачів. Першу частину програми започаткував Йосип Гірняк читанням уривку з есею Юрія Липи „Київ вічне місто" і доповідь про Київ в українській поезії прочитав ред. Б. Кравців. Доповідь була ілюстрована рецитаціями віршів Юрія Клена, П. Филиповича, Ю. Даргана, М. Рильського і П. Дорошка, — приготованими під мистецьким керівництвом п-ні О. Добровольської, що їх виконали Ігор Шуган, Ольга Кириченко, Володимир Змій і Лідія Крушельницька. На закінчення цієї частини програми Йосип Гірняк прочитав усмішку Остапа Вишні п. н.: „Пляж київський". У другій частині, після трьох композицій Шопена, що їх виконав із додатками на домагання публіки піяніст Вадим Кіпа. Д-р Микола Шлемкевич прочитав свій есей „Київ сорок років тому" і на дальшу програму цієї частини склалися „Поема на українські теми" В. Грудина і „Українська рапсодія" у виконанні проф. В. Цісика, сольоспів С. Спєха, нарис Миколи Понеділка „Віч-на-віч", що його прочитав сам автор і композиції й арії І. Остерського, С. Людкевича, М. Лисенка, Д. Еспозіто і Ф. Чіле у виконанні співачки Клявдії Таранової. Музичний мистецький супровід був у руках проф. Євгенії Чапельської та проф. Євгена Крахна.

Баритон Ю. Богачевський дебютував успішно в Ню Йорку

Ню Йорк. — 12-го квітня в залі Джуньйор Гайскул при евеню Б відбувся концерт молодого баса-баритона Юрія Богачевського, який пройшов із повним успіхом. Концерт складався з двох частин, у першій із них співак виконав арії з опер Бонончіні Ганделя, Моцарта і композиції Шуберта і як наддаток пісню з опери Верді. Друга частина концерту складалася з композицій українських авторів: Лисенка, Січинського, Ігоря Соневицького, Нестора Нижанківського і Михайла Гайворонського. Як наддаток на домагання розентузіязмованої публіки, яка настирливими оплесками і кошами квітів виявила своє захоплення співак виконав лемківську пісню в аренжеровці І. Соневицького „Чорна кура". Присутні оваційно вітали і присутнього на концерті композитора І. Соневицького.

ЗАХІДНІ СОЮЗНИКИ УЗГІДНЮЮТЬ ТАКТИКУ СУПРОТИ МОСКВИ

ДО ЛОНДОНУ ПРИБУЛИ ПРЕМ'ЄР І МІНІСТЕР ЗАКОРДОННИХ СПРАВ ФРАНЦІЇ

Лондон. — Від понеділка 13 ц. м. радять у Лондоні представники чотирьох західних держав — ЗДА, Англії, Франції і Західньої Німеччини — над вирівнянням розбіжностей, існуючих між ними щодо тактики, яку треба буде застосувати на конференції міністрів закордонних справ з участю Совєтів 11-го травня ц. р. у Женеві та на конференції „на вершинах" літом цього року. Ці тактичні розбіжності полягають в тому, що англійський уряд поручає так звану гнучку тактику, допускаючи фактичне визнання до деякої міри східньо-німецького комуністичного уряду в створенні загально-німецьких комісій для справ культури, економіки, виготовлення виборчої ординації і т. д., як теж допускаючи переговори з Совєтами над обмеженням збройних сил і родів зброї в деяких частинах Европи. Зате англійський уряд погоджується з ЗДА, Францією і Західньою Німеччиною, що не можна поступитись большевикам у питанні дальшого перебування західніх гарнізонів в західньому Берліні і в питанні свобідного доступу до західнього Берліну. Західня Німеччина, а частинно й Франція відкидають всякі дії, які хоч би посередньо визнавали б східньо-німецький режим, бо воно, мовляв, було б згодою на нинішній поділ Німеччини. Зате англійці твердять, що нинішня позиція СССР виключає взагалі всяке інше з'єднення Німеччини, як тільки на базі скомунізування цілої Німеччини, ото ж справі з'єднення не зашкодить, якщо західні й східні німці створять деякі технічно-ділові комісії на нижчому рівні, як наближували б обидві сторони і підготовляли б з'єдинення в майбутньому. Англійські чинники підкреслюють, що вони також є проти дискримінування Західньої Німеччини в ділянці збросння, проте поручають переговори з Совєтами щодо так званого обмеженого роззброєння в центральній Европі, виключаючи можливість дійти з ними до порозуміння в теперішньому часі щодо загального роззброєння, на просторі від Атлянтійського океану по Урал, як це пропонує Аденауер. Англійський уряд запросив до Лондону французького прем'єра Мішеля Дебре і міністра закордонних справ Моріса Кув де Мурвілля, які мали прибути в понеділок до столиці Англії. Поруч із ними радить в Лондоні так звана діюча група названих чотирьох західніх держав. 29 квітня ц. р. у Парижі відбудуться наради міністрів закордонних справ ЗДА, Англії, Франції і Західньої Німеччини, на яких остаточно будуть розглянені й одобрені висліди теперішніх лондонських розмов. Американське становище, за твердженням преси, ближче радше до становища німецького і французького, ніж англійського, і тому Англія у своїй арґументації щодо потреби „гнучкої" тактики супроти Совєтів є покищо ізольована. Все ж, за інформаціями закордонних кореспондентів в Лондоні, англійський уряд сподівається, що він зуміє переконати своїх західніх союзників щодо доцільности пропонованої ним тактики. Найбільша розбіжність існує між становищами Англії і Західньої Німеччини. ЗДА нібн мають старатися помирити ті розбіжності.

Держави Південно-азійського бльоку стверджують зріст своєї сили

Веллінґтон. — 8 держав Південносхідньо азійського бльоку (СЕАТО), які переводили в днях 8-10 квітня конференцію в столиці Нової Зеляндії Веллінґтоні, — ствердили в обширному комунікаті, що його оприлюднено в минулу суботу 11 квітня ц. р., що небезпека від комунізму не зменшилась, але що водночас постійно зростає сила бльоку СЕАТО. Стверджено, що від заснування СЕАТО 4 роки тому комунізм не поширив свого стану посідання в південній Азії. Проте вказано на приклади бомбардування Квімою в протоці Формози та останню протикомуністичну революцію в Тибеті, як на докази імперіялістичної агресивности китайського комунізму. Підкреслено солідарність всіх країн СЕАТО у протидіянні комуністичній загрозі. Зросло взаємне довір'я і почуття стабільности. Держави СЕАТО прийшли до переконання, що „потрібні не тільки постійна сторожкість, але й позитивні протизаходи", розуміючи під ними боротьбу за підвищення життьового рівня та поправу культурних і господарських відносин. У вересні ц. р. буде відкрита висока технічна школа СЕАТО в столиці Сіяму, Банґкоку. ЗДА переводять рішучу кампанію проти хронічної небезпеки холери в південно-східній Азії. Виготовлено програму наукових стипендій і культурної виміни. — Командантом збройних сил СЕАТО став ново-зеляндський бригадир Л. В. Торнтон. Переводиться одностайний вишкіл. Ухвалено новий річний бюджет на 896,860 долярів. Найближчий з'їзд СЕАТО відбудеться є 1960 році у Вашинґтоні.

Спілка Сталеварників відкинула пропозицію підприємців заморозити заробітки

Піттсбурґ, Па. — 12 найбільших фірм які продукують сталь, запропонували спілці Об'єднані Сталевари Америки заморозити на один рік теперішні заробітні платні, продовжаючи обов'язуючий контракт, який кінчається 30-го червня, на один рік (до червня 1960). Але голова спілок сталеварів Дейвід Дж. МекДоналд відповів відмовно від імені 1,200,000 членів своєї організації. МекДоналд сказав, що робітники хочуть заключити нормальний договір, який не сприяв би інфляції, і який не вимагав би страйку, бо сталеварні робітники не люблять страйкувати. Підприємці написали в своєму листі, що „замороження заробітних платень допоможе поборювати інфляцію, безробіття і закордонну конкуренцію". Переговори мають початися 18 травня ц. р., а комісія платень сталеварів збирається вже 30-го квітня, щоб скласти список робітничих вимог. Підприємці заявили, що статистичне бюро праці подає заробітки сталеварів на $3.03 на годину, а всі промислові робітники заробляють по $2.19 на годину. Але Американський Сталевий і Залізний Інститут стверджує, що сталевари заробляють із всіми додатками по $3.60 на годину праці.

Громада в Джерзі Сити включається в акцію збірки фондів на катедру українознавства

Джерзі Ситі. — Початковою декларацією кількох сот долярів місцева Українська Громада включилася минулої неділі, 12-го квітня, в акцію збірки фондів на катедру українознавства при одному з великих американських університетів. Акцію Громади в цій справі започатковано на зборах місцевого Відділу УККА та відповідно оформлено після зборів. Під час нарад Відділу УККА виступив з короткими інформаціями про створений на студентському з'їзду в Клівленді Фонд Катедри Українознавства та акцію в цій справі представлений зборам проф. Савчуком голова Фонду, п. Химич. Після формального закінчення зборів Відділу УККА відбулася ще громадська нарада в справі Фонду Катедри Українознавства, в результаті якої проф. Савчука обрано на представника Фонду при Управі Відділу УККА та рівночасно започатковано декляративні пожертви на цілі Фонду

„Тризуб" вийшов переможцем у змаганнях із „Ст. Ендрю Скатс"

Дітройт. — Футбольні змагання між филаделфійським „Тризубом" і дітройтськими „Ст. Ендрю Скатс" за здобуття Крайової професійної чаші ЗДА, східніх стейтів, що почалися у Филаделфії в неділю дня 5 квітня ц. р., перемогою „Тризуба" у відношенні 2:1 (1:0), закінчилися у відплатній грі, відбутій у Дітройті в неділю дня 12 квітня ремісовим вислідом 1:1, значить перемогою „Тризуба" над „Ст. Ендрю Скатс" і виелімінуванням дітройтської дружини із дальших змагань за вхід до піввфіналу. Ворота для филаделфійського „Тризуба" здобув Захар після 15 мінут гри. Після завзятої гри в дальших 25 хвилинах ворота для дітройтців здобув Філязоля. Наступні змагання за здобуття мистецтва східніх стейтів ЗДА поміж филаделфійським „Тризубом" і „Фолл Рівер, Масс." відбудуться в неділю, дня 26 квітня ц. р. у Филаделфії.

ВСК „Плай" переможцем турніру у Вашинґтоні

Вашинґтон. — У минулу неділю ВКС „Плай" був учасником відбиванкового турніру УМСА у Вашинґтоні. Участь брало 9 сильних дружин округи Вашинґтону. „Плай" виступив до цих змагань у складі: Будишин, Йошт, Сохан, Заяць, Кутан, Мадалаш і Чума і переміг всіх своїх противників з утратою лише двох сетів з дуже сильним та жертвенним Ст. Джо Лід, та дружиною з Кемден. Змагання закінчилися вислідами: Плай — Кемден 2:1 (9:15, 15:12, 15:1), Плай — Вашинґтон 2:0 (15:10; 15:7). Плай — Ст. Джо Лід 2:1 (15:13; 11:15; 15:11), Фінал Плай—Ст. Джо Лід 2:0 (15:8, 15:11). У цьому турнірі, крім завжди добрих Будишина і Йошта всі змагуни були у добрій формі. У цьому турнірі „Плай" доказав ще раз свою вищість на терені сходу, а тим самим і право змагатися за найвищі лаври і цій ділянці спорту.

Кошиківкова Ліґа Ню Джерзі відбула „Бенкет Перемоги"

Джерзі Ситі — 12-го квітня, тут в приміщенні нового Народного Дому, відбувся „бенкет перемоги", що ним закінчено цьогорічний сезон розгривок Української Ліґи Кошиківки стейту Ню Джерзі. Бенкет, в якому взяли участь молоді грачі та їх родичі і симпатики відкрив провідник клюбу в Джерзі Ситі п. Юрій Ференцевич, який по відспіванні приявними американського національного гимну попросив пароха місцевої української католицької церкви всч. о. А. Борсу перевести молитву. З черги провід програми перейняв д-р А. Бемко з Нюарку, який сказав відповідне слово до змагунів та їх батьків. Після перекуски, президент Ліґи п. Ол. Данько перевів роздачу трофеїв учасникам та переможцям цьогорічних розгривок. Д-р Бемко вручив, як вислів подяки і признання, пропам'ятні плякети президентові Ліґи Ол Даньковi та його невідлучному співпрацівникові В. Боднарові. На закінчення бенкету відбулося висвітлення кількох фільмів для молоді зі спортовою тематикою. Приявними на бенкеті були змагуни з усіх п'ятьох клюбів, які об'єднує Ліґа, а саме: Пассейк, переможець цьогорічних розгривок, два клюби з Нюарку та клюби з Байону і Джерзі Ситі.

В АМЕРИЦІ

● **В Ґері, Індіяна,** два хлопці, у віці трьох і п'ятьох років, влізли до холодільника, що стояв на задньому ґанку, замкнулися в ньому і задушились. Ця подія пригадує всім, що з подібних холодильників треба знімати двері.

● **У Бет Ізраел,** шпиталі в Ню Йорку, з-поміж впродовж двох років досліджених 1,800 осіб, виявлено один % хворих на пістряка. Тільки 10% хворих на пістряка осіб скаржилися перед перевіркою на болі, а решта вважали, що вони цілком здорові.

● **У містечку Фултон, в Кензасі,** проживає 230 мешканців. Перед виборами місцевої самоуправи жінки виставили свій окремий список. З цього приводу чоловіки дуже сміялись. Але тепер вони зовсім не сміються, бо до виборчої урни в більшості прийшли жінки і вибрали на посадника 72-річну Мебл Остін, а до п'ятичленної громадської ради трьох жінок. Пані Остін заявила після виборів: „Дехто казав, що наше містечко сходить на пси, а ми кажемо, що воно перейшло під владу жінок".

● **З Арґентини** видалено, як небезпечних для країни осіб, п'ятьох совєтських дипломатів, а саме Ніколая Бєлоуса, Дімітрія Діяконова, Константіна Монакова та Васілія Івашова, а також культурного аташе румунської амбасади Алексія Маріна.

● **Секретар оборони Ніл МекЕлрой** у листі до Конґресової Делеґації Аляски запевнив що, на випадок війни, американські збройні сили борониітимуть всю територію Аляски, а не тільки її частину, як написав в „Ню Йорк Таймс-і" військовий фахівець журналіст Генсон В. Болдвін, висловлюючи свою приватну думку.

У СВІТІ

● **У Токіо** мільйон людей придивлялось минулої п'ятниці весільному походові наступника престолу Акігіто і його молодої дружини Міхіко. Вздовж 5½-милевої траси походу власники домів уже за кілька місяців наперед випродали всі вікна, як „льожі" для глядачів. Мільйони японців оглядали похід і весільні церемонії на телевізії. Найбільш втомленою людиною того дня в Японії була — молода: будучи малого росту і важучи лише 117 фунтів, вона тримала на собі від ранку до вечора довгу до землі довгу косу і 48 фунтів традиційного одягу з самоцвітами і металевими прикрасами. Молоді їхали відкритим повозом, запряженим шестернею білих коней. Японці шаліли з радости.

● **Андре Мальро,** французький міністер у справах культури, заповів на пресовій конференції поважні реформи в субвенціонованих державою театрах. Репертуар театрів, як і постанова п'єс та опер, мають бути змодернізовані й пристосовані до сучасного смаку публіки, особливо молоді.

● **Східньо - німецький** комуністичний уряд окремою нотою запропонував урядові Західньої Німеччини перевести спільну нараду у в'язку з конференцією міністрів закордонних справ „великої чвірки", яка почнеться 11-го травня в Женеві. Уряд канцлера Аденауера рішив не відповідати на комуністичну пропозицію. Німецьким комуністам залежить передусім на тому, щоб із ними говорили і їх „визнавали".

● **На Формозі (Тайпеї)** платять по 2 центи за фунт відламків ґранат, якими китайські комуністи острілюють острів Квімой. Коли вліті минулого року комуністи засипували гураґанним вогнем Квімой, після кожного такого бомбардування бідні місцеві люди поквапно збирали відламки ґранат. Від 20-го жовтня комуністи лише зрідка обстрілюють Квімой.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.
За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлених матеріялів.
За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

СУЦІЛЬНИЙ ФРОНТ

Американсько-українська спільнота, як і всі українці у вільному світі, мають багато всяких турбот, що цілком зрозуміле при наполегливій і багатобічній праці, яку вони ведуть з одною думкою: допомогти українському народові в його затяжній боротьбі за волю і незалежність. Ясно, що в цих зусиллях, та ще й ведених в еміграційних обставинах, є не тільки багато труднощів, але трапляються, як і в кожному вільному суспільстві, всілякі групові та персональні непорозуміння й тертя, різні критичні виступи, кращі чи гірші імпрези. Коротко можна б сказати: ми живемо, творимо і здобуваємо, невпинно й послідовно реалізуючи свої ідеали, крок за кроком наближаючись до своєї мети. Не має жадного сумніву, що всі українці у вільному світі, без уваги на їхню організаційну зрізничкованість та на внутрішні суперечності, становлять разом з усім українським народом один могутній, суцільний фронт у боротьбі проти большевизму, за волю і незалежність України. Інакше бо й не може бути.

В такій ситуації суцільний український фронт волі зустрічається із не менш суцільним фронтом ворогів української волі, від червоного Кремлю починаючи, а на єдинонеділимцях та всіляких „прогресистах" і їх свідомих та несвідомих прихвоснях кінчаючи. Саме на цих останніх хочеться звернути деяку увагу, бож, маючи завжди перед очима головного ворога, комуно-московського ведмедя, ми часто недобачуємо більших і менших щурів, що коли не з безпосереднього наказу Москви і її агентури, то в кожному разі в її користь намагаються наш суцільний фронт підгризати, шукаючи в ньому найслабших місць і користуючись при цьому всіми, навіть найпідліщими засобами.

Одним із доказів суцільности ворожого фронту може послужити хоч би й недавня реакція на 7-ий Конгрес Американських Українців з двох боків: єдинонеділимського і „прогресивного".

Єдинонеділимці дуже поспішились, бо Конгрес відбувся 21 і 22-го лютого, а нюйоркське „Новое Русское Слово" вже в числі з 3-го березня надрукувало довжелезний лист якогось Павловського з Вашингтону, в якому б'є на сполох, що там, „в одній із найліпших готелів відбувся з'їзд Українського Конгресового Комітету", на який, мовляв, „з'їхались з усіх кінців усі визначні розчленителі Росії, щоб у столиці ЗДА показати свою ненависть до „москалів"... Далі автор цього листа закликає єдинонеділимців, щоб „не проходили спокійно" біля цієї події, але щоб на неї реагували, бо „непротивлення злу було б дуже шкідливим і вагітним у наслідки. Вже той факт, що десятки конгресменів і сенаторів приймають поважно всю балаканину розчленителів Росії та підтримують їх, може пробудити московську закордонну громадськість зі сну..." Треба згадати, що в цій самій газеті, в якій б'ється на сполох з приводу Конгресу УКК, раніше був надрукований лист-заява 23-ох єдинонеділимських організацій (в тому числі й таких, що їх членів можна порахувати на пальцях однієї руки) до президента Айзенгавера з перестерогою і погрозою, що московська еміграція підтримуватиме большевизм, якщо Америка буде сприяти „розчленителям Росії". Значить для них український визвольний фронт — це Ганнібаль під воротами Москви.

Цілком інакше зареаґували „проґресисти" з Четвертої вулиці в своїх „Українських Вістях" — колись щоденник, а тепер уже тижневик, — які займаються систематичним паплюженням американського ладу. Ці „Вісті" у виданні з 9-го квітня ц. р., на відміну від єдинонеділимського сполоху, але з тією самою метою, акробатично намагаються представити наш Конґрес, як „з'їзд банкрутів", покликаючись при тому на хитро зіставлені ними уривки цілком зрозумілих і в демократичній системі потрібних критичних завваг, надрукованих на цю тему м. ін. в таких часописах як в паризькому „Українському Слові" та мюнхенській „Сучасній Україні". Писання в тих „Вістях", що справді „проґресивно" танцюють під голос московської дудки, характеристичні не тільки своєю гидкою лайкою („кореспондент СУ скавулить" і ін.), але й тенденціями репрезентованої ними „проґресивної" ділянки суцільного фронту ворогів української волі і незалежности. Завдання цієї ділянки антиукраїнського фронту зводиться, крім паплюження і лайки, головно до — як уже згадано — вишукування та підгризання того, що їм видається на слабші місця в українському визвольному фронті. Про цілком певні намагання совєтської аґентури у цьому самому напрямі зайво й говорити.

Суцільний ворожий фронт проти нашої активности і зорганізованости завжди треба мати на увазі, бо це допоможе нам дати йому кожночасно відповідну відсіч, зустріти його це кращою зорганізованістю, ще видатнішою активністю і ще більшою жертвенністю на цілі цієї активности.

ПРОВІД АМЕРИКАНСЬКИХ ПАРТІЙ

Міжнародна криза, спровокована останнім політичним наступом большевиків проти Берліну, інші закордонно-політичні сенсації, як замирення на Кипрі, революція в Тибеті чи виступи Нассера проти Москви, врешті спір між Президентом і Конґресом за висоту бюджету й різні позиції — відсунули в тінь справу виборів Президента в 1960 році і зв'язану з ними підготову. Очевидно, що широке громадянство більше цікавиться зустріччю Айзенгавера з Хрущовим, яка має відбутися ще цього літа, ніж питанням наступника Айзенгавера, що стане гостро актуальним приблизно за рік. Проте, провідники обох американських партій не спускають цієї справи з очей. Коли — славити Бога — свідомість загальнонаціональної небезпеки збоку комунізму притупила вістря міжпартійної полеміки і тимчасово виключила закордонну політику з взаємних партійних атак, то все ж апарати обох партій мусять заздалегідь приготовлятись до згаданих виборів.

На цьому тлі поважне значення має вибір нового голови Республіканського Крайового Комітету сен. Т. Б. Мортона. Хоч його попередник Мід Алкорн, ані голова Демократичного Крайового Комітету Пол Батлер, не втішалися ніколи масовою популярністю, проте це надзвичайно високі і впливові позиції в громадсько-політичній машині З'єдинених Держав, з великим посереднім впливом на державну адміністацію, на її персональний апарат і на її політику. Артур Крок у статті „Праця партійних голів за традицією" в огляді тижневих подій недільного „НИТаймсу" з 5 ц. м. називає таких п'ять прикмет, що ними повинен визначатись голова кожної з двох головних американських партій: 1. хист зберігати невтральність між партійними групами, які мають різних кандидатів на президента, 2. досвід у практичній політиці, головно в добуванні партійних фондів, 3. симпатичний вигляд, сполучений з залізним здоров'ям, 4. уміліcть у формуванні щораз нових заяв до преси і здібність ладнати з пресою, і 5. широкі зв'язки з релігійними та іншими зорганізованими громадськими групами. У висновку названий першорядний знавець вашингтонських відносин запевняє, що „тільки надлюдина могла б на 100 відсотків задовольнити всі ці вимоги".

З якими труднощами має діло голова американської партії і водночас — які його величезні впливи та можливості, можна пізнати з кількох загальних прикладів. Ось, наприклад, відомо, що в Демократичній партії є кілька дуже сильних і дуже поважних кандидатів-суперників на становище президента країни. Кожний з них репрезентує не тільки себе та свої впливові групи, що його підтримують, але й окреслену програму. Це нелегка справа так приготовити крайову конвенцію партії ,яка має визначити кандидата у президентських виборах, і скласти одностайну програмову декларацію, щоб партія вийшла з такої конвенції внутрішньо скріпленою, а не послабленою міжсуперницькою боротьбою. Голова Республіканської партії перебував у щасливій ситуації, поки одиноким кандидатом на президента був віце-президент Ричард Ніксон. З хвилиною появи на овиді губернатора Нелсона Рокефеллера — ситуація сильно ускладнилась. Кожночасний голова партійного Крайового Комітету є відповідальний за наділювання заслужених партійних діячів презізними посадами, — особливо, коли йде про партію, яка стоїть при владі. Мід Алкорн ,наприклад, успішно спротивився двом кандидатурам на директора Програми закордонної допомоги (взаємної безпеки). Щоб знайти противагу до автократичних — твердить преса — манер такої видатної індивідуальности, як лідер демократичної більшости в Сенаті Линдон Джансон, голова Демократичного Крайового Комітету Пол Батлер, усупереч виразній опозиції партійних демократичних лідерів з Конґресу, зорганізував Дорадчу Раду при Крайовому Комітеті, що раз-у-раз виступає з публічними деклараціями як у внутрішньо, так і взакордонно-політичних справах...

Титулярними головами політичних партій є кожночасний президент і його невдатний суперник з останніх президентських виборів. Але дійсними їх керівниками є голови Крайових Комітетів. Вони очолюють величезну машину, відають багатомільйоновими фондами, впливають на актуальну політику, вирішують кар'єру й заробітки багатьох тисяч осіб, є відповідальні за партійні апарати і за успіх партійних кампаній, є дійсними потентатами в такій великодержаві, як З'єдинені Держави, дармащо не перебувають ні в Білому Домі, ні в Капітолі. В усіх 50-х американських стейтах є стейтові партійні апарати, з централями по стейтових столицях і партійними організаціями в усіх повітах. Їхня практична роля виявляється ширшому загалові під час виборів. Що ж казати про значення загальнокрайової централі і тієї людини, яка очолює централю! В *американській політичній системі* кожна з обох партій має своє важливе місце, бо й партія, що програла вибори в крайовій скалі — виграла їх у деяких стейтах і може виграти у виборах найближчих. Тому обидві партії „рахуються", обидві вони державницькі й обидві мають керівників державного маштабу.

ПЛЕЩУТЬ ХВИЛІ...

Плещуть хвилі у морі
Вдень і нічною порою,
Мов у морському просторі
Вічно немає спокою.

То мерехтять вечорами,
Ледве шепочуть манливо,
То під гучними вітрами
Раптом вирують бурхливо...

То в далині на світанні
Іскрами сяють, веселі,
То у страшному ридanні
Б'ються у бурю об скелі!

Наче ті хвилі у морі —
Думи мої безупинні:
То осяйні, то суворі,
У повсякденнім горінні...

То мовчазні, то шалені —
Вдень і нічною порою...
І від думок тих у мене
Вічно немає спокою!

МИК. ТЕРЕЩЕНКО

„СПОВІДЬ" ТОВАРИШКИ ФУРЦЕВОЇ

Найвпливовішою, „найславнішою" та найбагатшою з-поміж жінок-мільйонерок Совєтського Союзу є безперечно „товаришка" Єкатерина Фурцева, член Президії Центрального Комітету КПСС та довголітній борець за „еманципацію" жіноцтва в червоному царстві. В останніх роках ця передчасно сивиною вкрита жінка, з вогниками революції в очах, належить до найбільш респектованих осіб у колі всемогутнього й химерного Нікіти Хрущова. Злі язики кажуть, що большевицький диктатор не лише глибоко шанує цю енерґійну жінку, але й має до неї куди глибші симпатії, залишаючись при цьому вірним своїй дружині, матері „хрущенят".

Як подає місячник „Коронет" за квітень ц. р., вперше увагу дипломатів західнього світу звернула на себе Фурцева в 1955 році, під час травневої паради на Красній площі. Коли на трибуну біля мавзолею Леніна-Сталіна почали сходитися партійні аси СССР, Хрущов раптом гукнув униз на ціле горло, замахав привітно руками і дав знак поліційній варті, щоб когось з долішніх рядів трибуни пустили в його товариство. Західні дипломати витягнули шиї — кого ця груба риба гукає і кого запрошує до себе, в ряди червоної партійної сметани. Це була Єкатерина Фурцева, відома жіноча діячка. Скромно вбрану жінку завели енкаведисти поміж „божків" совєтського Олімпу. Вперше за час існування СССР, на виразне домагання Хрущова, совєтська жінка приймала військову дефіляду в товаристві членів уряду та генераліції... Вона є також першою жінкою, що від кількох років є членом Президії ЦК КПСС.

За офіційною біографією, Фурцева, — дочка сірого робітника з-під Москви ,народжена в 1910 р. За неофіційними вістками, батько її був багатий чоловік, ще й до того царський старшина, а дату її народження „пантофлева" аґенція пересуває на 1905 рік. Втративши все під час революції, вона, шукаючи кращої екзистенції, втиснулася в ряди пролетаріяту і, завдяки своїм здібностям та впертості ,вибилась на вищі становища. Згідно з цими неофіційними джерелами, якраз аристократичне середовище витворило в ній інтеліґенцію, особисту ґрацію, квітисту мову й ораторський стиль. За відомостями „Совєтської Енциклопедії", Фурцева вже на чотирнадцятому році життя стає комсомолкою, а в 1930 р. — повноправним членом партії. В 1937 р. вона закінчує Московський Хемічний Інститут із званням інженера хемії.

Свої ораторські та організаційні здібності виявила Фурцева під час другої світової війни. Тоді кожного дня довгими годинами промовляла й мітинґувала вона на вулицях і по заводах, здебільша поміж жіноцтвом. І тоді саме звернула на себе увагу визначного московського діяча й комісара-політрука, Нікіти Хрущова. За його старанням призначена була партійною секретаркою в одному з найбільших районів Москви, а вже в 1950 р. — другою секретаркою компартії на столичне місто Москву. Її „босом" став тоді ніхто інший, як Хрущов!

На конику „оборони прав жіноцтва" Єкатерина Фурцева зробила високу кар'єру, Стала не лише найбільш впливовою жінкою в СССР, але, як подає „Коронет", в цілому світі немає жінки, щоб так „трясла" державою, як ця літня, на око непоказна й тиха жінка. Вона одружена, але офіційно уживає лише своє дівоче прізвище — Фурцева. Чоловік її, Ніколай Фірюбін, урядовець міністерства закордонних справ, підрядна особа, типовий „муж своєї жінки". Обоє багато подорожують, але мало коли вкупі, бо їхні функції в рядах совєтської олігархії дуже відмінні. Фурцева — це совєтська „мадам Рузвелт", що любить подорожувати й скрізь робити „рух". Була вона в Англії, Франції, Італії, ЗДА. Окрім того їздила до Китаю, Чехо-Словаччини, Болгарії та Юґославії. Часто в такі подорожі бере зі собою сімнадцятирічну дочку, Свєтлану. Три роки тому, коли вони відвідували Англію, її дочка набралася чимало страху, як знечев'я обступили її на летовищі репортери й стали робити знімки. В паніці втекла вона від репортерів, і мати ледве заспокоїла її в авті. Щойно в материних обіймах, обтерши сльози з очей, зробила вона „солодкий" вираз для світлини...

При зустрічах з чужинецькими журналістами, дипломатами та туристами зі Заходу Фурцева запекло боронить совєтську систему, і оправдує Сталіна, називаючи його злочини „звичайними помилками людей", які кожному трапляються в житті. Мовляв, ми всі робимо помилки, чому ж би їх не міг робити Сталін? „Всі ви на Заході забагато говорите й пишете про наші помилки"...

У 1957 році, під час кризи небезпечної для дальшої кар'єри, а то й екзистенції Хрущова, Фурцева була одною з найбільш відданих і завзятих його оборонців. Хто знає, чи не впливам цієї здібної жінки Нікіта Хрущов завдячує свою теперішню чолову позицію в комуністичному світі? Фурцева була першою особою, що забрала слово в обороні Хрущова проти „змовників" під час відомого засідання Президії Центрального Комітету КПСС. При цьому, як пише „Коронет", ця хитра жінка умостилася зараз за плечима трьох найбільших противників Хрущова — Молотова, Каґановіча та Маленкова і під час гарячих дебат кидалася на них, як львиця. Тикаючи пальцем попід носи, закидала їм „божевільне політиканство"... Після усунення трьох ворогів свого „вождя", Фурцева зайняла місце одного з тих вичищених ребеліянтів.

Як подає „Коронет", зовсім недавно цю високопоставлену в СССР парсуну спіткала дуже немила й болюча пригода. Відвідуючи одну московську фабрику, де працює важко велике число „щасливого" і „зрівняного" з мужчинами жіноцтва, вона стала критикувати їх — за легковаження праці, за „прогули" та за різні викрути, до яких вони вдаються, щоб звільнитись на день-два з роботи. На це одна жінка-робітниця сказала вголос: „Ваші ручки, товаришко Фурцева ,ніколи не працювали важко, вони біленькі..." А інша робітниця поставила питання: „Скажіть, товаришко, яка ваша платня?" По всіх станках загуділо: „Так, скажіть нам, які ваші заробітки?" Постало замішання, в якому службовці фабрики, що були в асисті гостя, забралися тихцем за двері, щоб не бути свідками. Загнана в кут настирливими домаганнями жінок, Фурцева мусіла признатися, яка її місячна платня. Виявилося, що дістає вона місячно тридцять тисяч рублів (шість тисяч долярів). Почувши це, робітниці заніміли. Нічого собі — „пролетарка"!

І. Г.

I. Світ

ПОРУШЕНА ТРАДИЦІЯ?

Ставимо такий запит, бо не віримо, що так можна трактувати останній крок, зроблений у палаці імператора Японії кілька місяців тому, коли там дозволили принцові Акігіто одружитися з панною Міхіко Шода, в жилах якої немає імператорської крови.

За 2,600 літ існування династії імператорів Японії це вперше наслідний принц одружується з дівчиною із звичайної японської родини. Безперечно, подія велика і наслідки її будуть не абиякі, бо тим самим родина й особа імператора наближаються до звичайних людей країни.

Кілька років тому урвалась традиція, що ставила імператора понад усіма людьми в імперії, бо до того часу був він не тільки імператором, але й первосвящеником державної релігії шінто. Після невдалої війни ,в 1945 р. релігія шінто перестала бути державною, а імператор став особою ,що лише символізує державу та її традиції.

Традиції не є щось мертве, незмінне, традиції — спогад минулого, нав'язування сучасности до того, що було важливим у житті народу чи окремої родини. Але життя тече й з ним наступають зміни в традиціях народу. Так прийшли й зміни, які започаткувала група японців навкруги молодого імператора Мейдзі в 1868 р., коли то Японія з февдальної системи перейшла до сучасної парляментарної. Ці реформи дали їй можливість вийти на світову арену і стати, після першої світової війни, нарівні з Англією та Америкою.

Розвиток шкільництва, індустріялізація і соціяльні зміни, а зокрема, реформи, переведені під час американської окупації, зліквідували деякі традиції у японському житті. Для переведення цих реформ вживалось не тільки військовий авторитет генерала МекАртура, але й ім'я самого імператора, без якого ті реформи були б тільки військовими наказами переможця.

Шінто — „шлях богів", як визначається офіційно державну релігію в Японії. Це є етнічний культ японців, що має в своїй основі пошану до духів імператорських предків та історичних осіб і обожнює певні сили природи.

Імператорську династію Японії — згідно з релігією шінто — заснувала богиня Аматерасу, яка обрала країну вранішнього сонця за місце свого перебування. Ця поетична леґенда навіяна мальовничістю японських островів і великою любов'ю японців до природи, що виявляється, зокрема, в малярстві та уладженні хати.

В цім опоетизуванні життя японка займає окреме місце для нас, европейців, нібито принижене. Але в дійсності так воно не є, бо „вівтар предків", найсвятіше місце для кожної японської родини, доручено опіці жінки, вона дбає за додержування традицій, за те, щоб духи предків були задоволені, щоб була повна гармонія у співжитті з живими.

У березні 1957 р. теперішній японський прем'єр Нобусуке Кіші виступив у парляменті з проєктом змін в конституції, заведеній під час американської окупації. Згідно з цим проєктом імператор Гірогіто мав би бути не тільки символом Японії, але й фактичним головою держави. Отже, йшло про привернення імператорові ролі первосвященика релігії шінто, яка в Японії не є релігією більшости.

Буддизм у його відміні зен є основною релігією японських мас. Буддисти мають в Японії 106.634 храми, тоді як шінтоїсти приблизно 100,000, у більшості державою побудованих.

У своїй книзі „Випадок у японській історії" Франсіс Горнер, в дуже цікавій формі розглядаючи послідовно історію Японії, стверджує, що основою життя японського народу є його традиції та дух його культури, і що події політичного та соціяльного характеру є тільки взорами на тому основному фоні. В цім насвітленні родинні звичаї-традиції набирають особливого значення. Витворились вони під впливами буддизму в початках нашої ери, потім зазнали змін під впливом конфуціянізму і остаточно оформилися під впливом західніх ідей, які сто років тому увірвалися в життя через реформи імператора Мейдзі.

В душі японця, яку Горнер вважає не дуже стійкою, ці впливи викликали і викликають великі зміни. Також ліві ідеї, матеріялістичні ухили виразно виявляються серед японської молоді, як про це свідчив студент Акіра Шімізу в липні 1957 р. на студентському з'їзді в Ню Йорку. Але ми вважаємо, що то є результат відмовлення певної частини молоді від шінтоїзму, який має в собі багато елементів примітивізму.

У таких скомплікованих умовинах перебуває імператорський палац, який не хоче радикальних змін у статуті імператора як первосвященика шінто. В цих умовинах прийшло й рішення дозволити принцові Акігіто взяти собі дружину з-поза імператорської рідні. Очевидно, мав при цьому значення і один маловідомий факт: батько сучасного імператора Гірогіто, імператор Кандзі, був свого часу усунений через умову хворобу, що, мабуть, була результатом заключуваних на протязі тисячоліть шлюбів між членами імператорського роду. Родина потребує свіжої крови.

У березні ц. р. в журналі „Тайм" надруковано велику статтю, присвячену японським жінкам, але в ній дуже багато поверхових висновків. Цінною у тій статті є заввага, що шлюб принца Акігіто з Міхіко Шода наближає імператорську родину до народу, вводить до святая святих шінто доньку індустріяліста, комерсанта і рівночасно буддиста, чого ніколи не було раніше. Цим фактом буддизм здобув в імператорській родині впливи, які приведуть до

(Продовження на стор. 3-ій)

Софія Парфанович

ЦЕ — ТВОЯ КРАЇНА

(6)

Гарячі джерела Мамот — це найбільше на північ і захід висунений басейн. Відтіля дорога на південь, оглядини Норріс, Ловер і Аппер Гайзер — басейнів. Описати їх усіх тяжко. Проте, треба сказати, що майже немає джерела чи ґайзера, що були б між собою цілком подібні. Вони представляють велику різноманітність як щодо вигляду викиданого матеріялу та його хемічного складу, так і щодо будови. Всі вони мають різні назви: Залізне, Сіркове, Берилеве або такі веселі та гумористичні як, наприклад, „Олд Фейтфул". Оцей останній ґайзер ми зараз оглянемо. Вистачить бо побачити його, щоб мати уявлення про всі інші. Врешті ані Маґніфіцент, ані Джасит чи Джаспис не вибухають, коли вам хочеться, і ніхто не знає, коли вони „гратимуть". Зате добродушний Старий Вірний грає для вашої ласки приблизно що 65 хвилин, і ви можете доволі налюбуватися його грою. Так, отже:

На „порчі" готелю „Олд Фейтфул" висить намальований годинник з вказівкою, яку ставлять на ту пору, коли ґайзер має грати. Туристи знають, коли прийти, стають групками і сідають на колоди, що загороджують вступ на білий горбок, з якого куриться білий димок. Дехто сидить вигідно на фотеликах. Тим часом білий димок-пара густішає, сичання виразнішає. Щось кипить-бушує, щось клекотить і бунтується. Нагло „воно" не видержує: вибухає із шумом безліч фонтанів, по боках менших, посередині більших, аж поки середні не дійдуть до висоти 170 стіп. Ще хвилину стріляють і грають фонтани води й пари, але вже їхня висота меншає, і вкінці вся та з'ява западається в землю, залишаючи струмки гарячої води, що спливають до річки. Гра триває три хвилини. Вулкан задрімав, тільки легкий димок позначає місце, де щойно він бушував.

На тлі зелені лісу й синяви неба цей фонтан снігової барви ще краще виступає з віддалі, увечері його освітлюють рефлектором, на щастя, не кольоровим. Тричі оглянувши цю гру, я мала її досить, бо єдине, що відрізняє цей природний фонтан від штучного — свідомість, що він якраз і є природний.

Ще цікавіше й більше враження роблять джерела. З більших два просто несамовиті, — це так звані „Горщики з фарбою", що представляють собою круглу яму, береги якої джерело обмурувало густою білою чи рожевою кремовою масою. Цю масу джерело випльовує так, як це робить горщик, коли в ньому вариться каша. Стоїте над берегом і дивуєтесь великій різнородності тайн природи. А зараз же біля цього джерела інше — з чистою, як сльоза, водою.

Дивне враження викликають два джерела, що лежать ізольовано над берегом Єлловстон-річки, на північ від озера. Це — сіркові й болотняні великі джерела, що б'ють з-під скелястого берега. Обидва вони, а головно „Паща Потвори" грізні своїм виглядом: з-під навислої скелі бухає густий чорно-сірий сірковий дим, а в скелі пащовидна щілина, а якій клекотить сірка, відкладаючи довкола зелений осад. З „Пащі Потвори" бухає їдкий, сірий, непрозорий дим, і як тільки вітер його відхилить, видно жахливе дно пащі. При вході до неї місток, на якому ви стоїте. З-під містка ледве сльозить бура болотнянка, яка кипить і вариться в страшній, потворній пащі.

Не тільки в кеньйоні річки Єлловстон, але й на березі і в дні озера Єлловстон є гарячі джерела та ґайзери, частинно вигаслі чи засипані вульканічним і польодовцевим матеріялом. Дивна ця земля, дивні й несамовиті дії відбуваються в її надрах!

Вас, як европейця, застановляє одне: чому хоч частину цих земних багатств не розбудовано на живці? В Европі це без сумніву зробили б. Правда, американська медицина не дуже вірить в оці засоби природного лікування.

Ви прощаєтесь з ґайзерами та джерелами над західнім виступом Єлловстон-озера, і вже очі ваші перестають шукати підземних чарів. Вони линуть в даль. Озерна гладь морщиться й синіє аж ген до гір Абсарока, що загостреними шпилями стримлять по той бік озера. Воно велике, досить сказати, що довжина його побережжя виносить понад сто миль. Кілька островів на ньому є прибіжищем для рогатої дичини й пташні. Про це озеро кажуть, що над ним, звичайно вдосвіта, звучить „музика", яка нагадує бриніння бджіл. Коли йти з півночі на південь, ця „музика" затихає. Учені й досі не можуть вияснити походження цього явища. Дехто думає, що це звуки вульканічного походження, інші, що це вітер, який відбивається від верхів Гренд Тітан.

Озеро бурхливе, води його холодні, не зважаючи на гарячі джерела.

Гренд Тітан і кілька див на дудренч

Дорога просто на південь, ліси густішають, всюди запах живиці, розігрітої сонцем. Асфальтовими серпентинами через гірське пасмо з долини Єлловстон ми в'їздимо в нову й іншу формацію: долину ріки Снейк, що творить кілька озер. Покидаємо один парк і в'їздимо до другого: Гренд Тітан Нат. Парк. Тут зразу поясню назву Тітан, бо дехто думає, що це — велетень, титан. Назва ця походить від французько-канадійських траперів, які назвали гірське пасмо „труа тетонс" — три груди, що вимовляється з-англійська „тітанс". Але що нам шкодить ці високі гори назвати Титанами? Вони вповні заслуговують на цю назву.

Рух по дорогах менший, як чарівною паличкою змело ведмедів, зате — досконала краса природи. Це — закутина, яка зберегла все, що любителеві гір приносить насолоду. Вздовж ріки, що в багатьох місцях розбігається кількома віднogами, просторі високорівняні луки, мокравини й блакитні озера, ліс і гори. Надусе гори, що дуже нагадують Альпи. Це пасмо, що постало внаслідок морщення зеленої поверхні, вистрілює скелястими вершками до висоти 13.766 стіп (Великий Тітан). Вершки вкриті снігами, льодовцями, порізані глибокими ущелинами, якими стрімголов стрибають потоки у глибокі кеньйони. В проспектах пишуть, що ці маєстатичні краєвиди єдині в Америці. Колись вони були ловецькими теренами індіян, потім білих, аж поки майже всіх тварин тут не винищено. Тепер ця площина, що охоплює 485 квадратних миль, є національним парком. Красу краєвиду оцінив Рокефеллер (молодший), побудував тут за 6 мільйонів долярів готель і передав його паркові.

Отже, ви в зовсім іншій країні. Душа ваша, спрагла гір, дихає вільніше. Гори, верхи, скелі, пропасті! Драматична краса ,як кажуть американці. Щось, що ви колись полюбили там, в Европі, і залишили як спомин. Краса бо вічна й належить усім, і вам вільно її любити, не зважаючи на те, хто є паном даної землі.

Організації допомоги імігрантам об'єдналися з Загальною Радою Американської Єдности

Загальна Рада Американської Єдности, що почала свою працю ще під час Першої Світової Війни, та Американська Федерація Інтернаціональних Інститутів, що має льокальні відділи допомоги імігрантам по 40 містах, оголосили злиття своїх організацій. Нова, об'єднана організація — Американська Рада Обслуги Національностей — буде продовжувати діяльність цих двох попередніх організацій і, у додаток, плянує поширення програми. Нова Американська Рада міститься в д. ч. 20 Вест 40 вул. в місті Ню Йорку.

Обмірковуючи це з'єднання, Рід Луїс, директор Загальної Ради впродовж останніх 35 років, сказав: „Утворення Американської Ради для Обслуги Національностей є, як ми всі віримо, справою великої важливости, що обіцяє не тільки ефективнішу допомогу новоприбулим, але й краще зрозуміння і тісніший зв'язок поміж людьми різного походження в нашій країні і по всьому світі.

„Праця Загальної Ради була в основному в загально-американських мірилі. Американська Федерація Інтернаціональних Інститутів вела свою працю по льокальних громадах. Злившись докупи, ці дві організації можуть пробити більше праці".

До складу Американської Ради, крім п. Луїса, входять: Ніколас Келлі, президент, Едвард Корсі, голова Ради, Ралф Банч, Гарднер Коулес, Франк Грагам, Конрад Гілтон, Пол Гофман і Джордж Шустер — почесні віце - президенти, і Сільван Готшал — скарбник. Д-р Вільям Вернард, кол. виконний директор Американської Федерації Інтернаціональних Інститутів, буде спів-директором. Спеціяльна Інавгураційна Комісія допомагає виконанню програми Американської Ради. Серед її членів є Джордж Аллен, директор Інформаційної Агенції З'єднаних Держав, сенатор Джекоб Джевіц, Адлей Стівенсон, губернатор Гайлорд Нілсон з Висконсину, Христофер Дель Сесто з Род Айленду і Вільям Квінн з Гаваїв, а так само багато членів і керівників американських національних організацій і видавців неанглійських часописів.

Загальна Рада працювала на користь імігрантів продовж двох поколінь. Її статті, які описували новоприбулим на рідній мові американське життя, широко публікувались у усій національній пресі. Її підручники „Життя в Америці" та „Як стати американським громадянином" були використовувані багатьма тисячами імігрантів. Вона допомогла безлічі новоприбулих розв'язати їх імігрійні та натуралізаційні проблеми. Вона зробила дуже багато для поліпшення імігрійних законів і ставлення до нових імігрантів. Її кампанія „Листи з Америки" допомагала ширити правду про Америку і нав'язувати дружні стосунки поміж народами.

Сорок льокальних агенцій Федерації Інтернаціональних Інститутів є центрами обслуговування і об'єднання всіх національностей. Новоприбулі, що звертаються до них по допомогу, знаходять там людей, що говорять їхньою рідною мовою і розуміються на імігрантських та інших допомогових проблемах. Ці агенції допомогли сотням тисяч імігрантів та втікачів улаштуватись у новій країні, знайти свої родини, працю і підготуватись до громадянства. Вони також допомагали місцевим громадам зрозуміти і оцінити внесок імігрантів до американського життя.

У своїй заяві з 16-го березня, підкреслюючи потребу в поширенні ефективної програми допомоги імігрантам, Едвард Косі, голова Ради, роджений за кордоном, сказав: „Імігарція завжди була великою силою у справі формування американської нації. Вона продовжує ці свої функції і нині. Тисячам утікачам мусить бути даний притулок, доки існує загроза заслона. Свобода і умови життя в Америці продовжують приваблювати людей з усіх кінців світу. У наслідок цього 1,347,724 імігранти були прийняті до З'єдинених Держав впродовж останніх п'ятьох років. Наш останній перепис показав, що в Америці живе 34 мільйони осіб роджених закордоном або від батьків, роджених за кордоном.

Ця різноманітність населення становить один з унікальних аспектів Америки і, ефективно використана може стати нашим великим здобутком. Різні знання і спеціяльності наших 34 мільйонів американців першої та другої ґенерації, їх спеціяльне розуміння і тісний зв'язок з різними країнами і народами становлять ресурс величезного значення і вартости особливо в боротьбі за мир і вільний світ. Отже, використання наших національних і расових груп є завданням величезної важливости. Досягнення цієї мети буде одною з цілей Американської Ради для Обслуги Національностей".

Одним з директорів Загальної Ради був впродовж довгих років, аж до своєї смерти в грудні минулого року, відомий український публіцист — ред. Ярослав Чиж.

ЗАГАЛЬНА РАДА

Висока оцінка американської критики на статистичну працю українця

В органі Асоціяції американських економістів, провідному академічному квартальнику „The American Economic Review" за березень ц. р. поміщено огляд книжки Всеволода Голубничого „The Industrial Output of the Ukraine, 1913-1956: A Statistical Analysis", що її минулого року видав англійською мовою мюнхенський Інститут для вивчення СССР. Автором рецензії є В. Н. Бендера з Каліфорнійського університету в Берклі. В рецензії відзначено, що „хоч тепер і існує чимало поважних праць про СССР в цілому, реґіональних студій с помітний брак і їх звичайно немає на англійській мові. Піонерська збірка статистичних показників Голубничого звертає увагу на другу найбільшу совєтську республіку, важливість і проблеми якої не можуть уникнути уваги тих, хто студіює СССР".

На цю ж саму книжку з'явилася також рецензія і в органі Асоціяції американських статистиків „The Journal of the American Statistical Association", теж за березень ц. р. Автором рецензії є проф. Ворен Наттер з Національного Бюра Економічних Дослідів, відомий зі своїх статистичних студій совєтської економіки.

Рецензент відзначив, що книжка Голубничого є „найкращою інформацією, яку лиш можна було знайти" про українську економіку за час від 1938 до 1956 рр., коли ні в Києві, ні в Москві статистичні збірники не публікувалися. Голубничий пробобив велику працю, вишукуючи з різних джерел, що лиш тільки можна було знайти. Щойно в 1957 році в Києві вийшов новий статистичний збірник „Народне господарство УРСР", який подав почасти інші дані, ніж ті, що знайшов Голубничий. Про те каже Наттер, „спеціяліст потребуватиме заглядати до даних Голубничого, бо вони покривають більше років ніж урядовий збірник. Обидва збірники слід вживати разом, щоб порівнювати показники для окремих років". Наттер вважає, що загалом статистика УССР є „найменш вірогідною з усієї промислової статистики сучасного світу, хоч вина за це в жодному разі не падає на Голубничого".

Поява книжки В. Голубничого про промисловість України була ще минулого року відзначена також в бібліографії ЮНЕСКО та в деяких европейських бібліографічних збірниках.

Н. Н.

А. Шаран перевибраний . . .

(Закінчення зі стор. 1-ої)

також жертвують на цілі, що їх охоплені звітом Відділу УККА. Під час обговорювання охоплені звітами активности в громаді винесено цілий ряд рекомендацій для нової управи Відділу, в цьому між іншим рекомендовано: поробити всі потрібні заходи і зусилля для включення в громадську активність якнайбільше місцевих громадян та дальшого збільшення жертвености на народні цілі, зокрема на Народний Фонд УККомітету, а дальше — поробити заходи, щоб Громада мала відповідну українську бібліотеку, поробити заходи, щоб громадські і культурні імпрези можна було влаштовувати власними мистецькими силами, при цьому допомогти в розбудові та скріпленні хору ім. Лисенка, що існує при місцевій українській католицькій парафії, докласти всіх зусиль для дальшої розбудови і поширення Рідної Школи ітп. Збори зокрема схвалили поробити всі можливі заходи для ще видатнішої моральної і матеріяльної підтримки централі УККомітету в її праці в користь допомоги визвольним змаганням українського народу. Збори, в яких взяло участь 30 представників місцевих громадських організацій, прийняли звітування дотеперішньої управи Відділу УККА з признанням і подякою для звітодавців та однодушно перевибрали цю управу для дальшого ведення і очолювання громадського життя, з одною тільки зміною на пості непривного в громаді заступника голови. У склад цієї перевибраної управи входять: Антін Шаран — голова, Олександер Демченко і Петро Кость — заступники голови, Волод. Білик — секретар, Василь Литвинка — скарбник, пп. В. Гіль, Цьолко, Вох і Островський — члени Управи. До Контрольної Комісії перевибрано пп. Костева, Мухина і Притуляка, які також перевели Товариський Суд. Зборами проводив ред. А. Драган, що рівночасно репрезентував централю УККА та познайомив приявних загально з великою працею УККА в користь українських змагань, як і з потребами всебічної підтримки цієї праці зборку всіх громад і громадян, а секретарював адв. С. Мартюк. Під час нарад відчитано ще окремого привітального листа від Екзекутиви УККА, з признанням і подякою для громади за її працю для загальної української справи. Збори закінчено відспіванням українського національного гимну.

Мисливська вечеря на Союзівці

Союзівка, Керґонксон. — Союзівка відпочинково - вакхова оселя Українського Народного Союзу в Кетскильських горах, що саме інтенсивно завершує підготову до літнього сезону, мала мин. суботи неформальне, але фактичне і оригінальне закінчення зимового сезону: мисливську вечерю з вполюваного на Союзівці в зимових місяцях оленя. Звір'я вполював член Мисливського Клюбу Союзівки п. Микола Починок а також успішний в полюванні асистент управителя Союзівки, п. Вол. Квас зберіг його в холодільні і в суботу сам приготовив з нього вечерю для членів Клюбу і припадкових гостей, між ними і головного касира УНС п. Романа Слободяна, разом коло 30 осіб. П. Квас, разом з управителем Союзівки п. Данилом Слободяном, від себе ще уфундували пляшку напитку, щоб „убити запах дичини", хоч його і не було. Обидва вони, „Данило з Квасом", як по-дружньому гості називають управління Союзівки, впевнені, що на черговий рік, з уваги на започаткування в цьому році вже перманентного сезону на Союзівці, учасників „мисливської вечері" буде вже бодай вдесятеро більше.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Шевченківське Свято в Йонгставн, Огайо

Заходом Української Православної Громади при церкві св. Петра і Павла в Йонгставні відсвятковано 27-го березня пам'ять Т. Шевченка Святочним концертом.

В церкві відправлено в супроводі трьох священиків — місцевого пароха о. Василя Олійника, о. Василя Дякова зі Шарону і о. Нестора Стоплярчука з Ню Кассел, Па. — Панахиду, під час якої злучені два церковні хори — місцевий і зі Шарону з церкви св. Івана Хрестителя — під диригентурою проф. Юрія Скибінецького пописувалися гарним співом. Після Панахиди всі приявні удалися до церковного павільйону, де свято отворив гарною промовою о. В. Олійник. Злучений хор під управою п. Скибінецького відспівав американський гимн, „Заповіт" (Кошиця) і ряд інших пісень, як Слава Україні, Сонце заходить (Роздольського), та інших, які своїм гарним виконанням викликували нагороду рясними оплесками. Діти української Рідної Школи даної парафії під зарядом проф. Ю. Скибінецького вив'язалися взірцево з деклямацій. Деклямували: „Гамалія" — Михайло Луців; „Іван Підкова" — Марта Гуцул; „Учітеся брати мої" — Іван Штурмер; „Рідна мова" — Марта Луців; „Заповіт" — Ганна Луців і „Сонце заходить" — Олександер Гаргай. Святочний реферат виголосив д-р медицини В. Голонко, який змалював значення і силу Шевченкового Кобзаря. Дуети „Думи мої" і „Зійшов місяць" (Котка) виконали гарно при бандурі проф. Ю. Скибінецький і його дружина пані Анна. На закінчення о. В. Олійник подякував присутнім за участь, а виконавцям за працю. Відспіванням національного гимну закінчено свято. З добровільної збірки прибуток розділено на половину на український православний церковний пам'ятник в Бавнд Бруку, а другу половину для вдови по сл. п. С. Петлюрі.

Осип Венгжин

У Пакістані збито індійський військовий літак

Карахі. — У п'ятницю минулого тижня пакістанські літаки збили двомоторовий індійський бомбардувальник типу „Канберра" в північнозахідній частині Пакістану. З горіючої машини вискочили з парашутами два індійські пільоти-старшини. Обидва зламали ноги й дізнали нервового потрясення, але, зрештою, їхньому життю не грозить небезпека. За офіційним повідомленням Пакістану, індійський пільот, командант ескадрилі Дж. С. Сен Гупта признав, що він дістав приказ перелетіти розвідчий лет над пакістанською територією і зробити низку світлин. Пакістанський уряд твердить, що індійські літаки раз-у-раз порушували суверенність пакістанського повітряного простору і що ця остання машина не послухала заклику — приземлитись. В Індії з цього приводу велике обурення. Індійський прем'єр Неру заявив, що справа „дуже поважна", а міністер оборони, Крішна Менон, признавши, що ця машина залетіла на пакістанську територію, твердив, що це сталося випадково й несвідомо та що пакістанські літаки частіше залітали над Індію ніж індійські над Пакистан. Крішна Менон заявив, що в майбутньому індійські літаки будуть озброювані. — Речник пакістанського уряду відповів негайно, що якщо Індія думає провокувати збройні летунські інциденти, то відповідальність за наслідки впадуть на неї. Від 10-х років існує гострий спір між Індією і Пакістаном за прикордонну провінцію Кашміру. Обох індійських ранених летунів відіслано вже до Індії.

УСК, НЮ ЙОРК, ЗРЕМІСУВАВ ІЗ ГАРФІЛД, ПАССЕЙК

Ню Йорк. — У недільних змаганнях за мистецтво німецько - американської футбольної Ліґи УСК, Ню Йорк зремісував із Гарфілд, Пассейк у відношенні 1:1. З огляду на сніговію, гру в другій половині змагань перервано. У дальших змаганнях резерва УСК виграла із резервою Гарфілд, Пассейк 4:3, УСК, Ню Йорк „Б" виграв із Ґрік Амерікен „Б" у відношенні 7:1, УСК, юнаки виграли із юнаками Бруклину 2:0 й УСК Юнаки „Б" програли із юнаками Литовців 1:0.

ЗАМАХОВЦЯ НА ЯПОНСЬКОГО НАСТУПНИКА ПРЕСТОЛУ СУДИТИМУТЬ ЗА „ПОРУШЕННЯ СПОКОЮ"

Токіо. — В минулу п'ятницю, коли японський наступник престолу Акіґіто їхав відкритим повозом вулицями Токіо з своєю тільки-що повінчаною молодою дружиною Міхіко, 19-річний студент, комуніст Кенсетсу Накаяма кинув в сторону престолонаступника каменем та намагався вскочити до повозу. Його миттю схопили й арештували. Княжа пара повоздилась, наче б нічого не сталось. Молодого комуніста судитимуть за „порушення спокою", за що грозить йому кара 2-річної в'язниці.

З НОВИХ ВИДАНЬ

● Докія Гуменна — Вічні вогні Альберти. Обкладинка Вадима Доброліжа. Видано заходом Петра А. Пауша, Едмонтон, Алберта 1959, ст. 184.

● Леонід Полтава — Енеїда модерна альбо дивні пригоди чигиринця Григорія Чудотворця, який що триста літ на Україні воскресає. Поема - епопея. Накладом Українського Видавничої Спілки, Лондон, 1955, ст. 134.

● Степан Семчук — Канадійська рапсодія. Поезія і проза. Вінніпеґ-Йорктон, 1959, ст. 136.

● Д-р Василь Пачовський — Срібна Земля. Тисячоліття Карпатської України. Друге видання. Говерля, Ню Йорк, 1959, ст. 72.

● Ігор Качуровський — Залізний Куркуль. Видавництво „Дніпрова Хвиля", Мюнхен, 1959, ст. 84.

● Леонід Полтава — Лісова Пригода. Поема для дітей. Видання Союзу Українців у Великій Британії Лондон, 1958, ст. 20. Ілюстрації Анна Петридес.

● Семен Ордівський — Багряний Хрест". Історична повість із 1657 року. 2ге видання, Говерля, Ню Йорк, 1959 ст.136.

● Василь Смець — Кобза та Кобзарі. 2-ге видання, Ню Йорк Говерля, 1959, ст. 112.

● Володимир Січинський — Іван Мазепа, Людина і меценат. Друге видання. Ню Йорк, 1959, ст. 56.

ЩАСЛИВА ЗУСТРІЧ — КВІТНЕВЕ ЧИСЛО „ВЕСЕЛКИ"

Весняний легіт принесе юним читачам пахощі ранніх квітів з квітневого числа „Веселки", що саме вийшло в синьому й рожевому кольорах ранньої весни.

Вступна ілюстрація П. Холодного — весна, символізована захвітчаною дівчинкою, оповідання М. Погідного „Щаслива зустріч", вірш К. Перелісної „Співаки" (ілюстрація Е. Козака), становлять весняну рямку, в якій вміщається зміст числа.

З цим матеріялом в'яжеться казка - алегорія Л. Полтави про „Чародія - Лиходія, Івасика - козачка і Чорне море" з ілюстраціями Е. Козака. Ця казка буде продовжуватися в дальших числах. Цейно вона в'яжеться з оповіданнями І. Волянського „Надійка" (ілюстрації В. Залуцького), в якому зображене постать ген. Чупринки й визвольна боротьба українських партизан проти большевиків.

У числі продовжується „Щоденник школярки Мілочки" Г. Черінь (ілюстр. Е. Козака), з якого вміщені два розділи „Вибираю собі подругу" і „Козак Джни", пригоди козака характерника Богдана (з. Завадовича — П. Холодного) та дальша серія мандрівок: превеселого Чап-Чалапа (текст і ілюстрування ілюстрації Е. Козака).

Вміщено також закінчення казки О. Керч „Чарівний глек" (ілюстр. Г. Мазепи) та переказану й ілюстровану К. Антоновича башкирську казку „Курка та яструб". Дрібні матеріяли — загадки, з дитячого життя, наша пошта доповнюють число.

У числі 14 окремих наголовків, 11 прізвищ авторів та 6 ілюстраторів. Всіх ілюстрацій 15 і дві світлини.

У зверненні адміністрації журналу закликається передплатників журналу, які залягають з передплатою, вирівняти свою заборгованість. Цей заклик повторюємо й тут, бо правильна вплата передплати є підставою існування й розвою журналу.

В. Б.

ПОРУШЕНА ТРАДИЦІЯ ?

(Закінчення зі стор. 2)

дальшої її демократизації. Правда, сучасний імператор вже багато змінив в цьому напрямку, особисто відвідуючи різні установи, та зборі, розмовляючи із звичайними людьми та ін.

Міхіко Шода 10 квітня вступила в імператорську родину, взяла в свої руки частину відповідальности за майбутнє країни. Її руки вправні не тільки у виконуванні жіночих обов'язків, але й в спорті, в мистецтві, літературі. Вона буде не тільки матір'ю майбутніх дітей принца-наслідника, але й його другом-товаришем.

На жаль, ми знаємо дуже мало про внутрішнє життя імператорського палацу, яке завжди старанно охороняться від недискретних очей чужинців. Правда, на шлюбній церемонії була присутня американка, п-ні Вінніпт, вихователька та вчителька принца в його хлоп'ячих роках. Це теж було порушенням традиції, бо ніколи нікого з сторонніх не було на тій урочистій церемонії. Кажуть, що така була бажання принца.

Зміни в японських традиціях прийшли не за один день. Започаткував їх це імператор Мейдзі. Тепер зазнають вони нових змін і вдосконалення, але не є то порушенням основ життя народу, як дехто думає. Японія швидкою ходою ступає шляхом, який веде її у майбутнє. На цьому шляху немає місця московсько-комуністичній лжерелігії.

Замість квітів на свіжу могилу
бл. п. СТЕПАНА БРОДИКА
складаємо пожертву в сумі $30.00 (тридцять долярів) через ЗУАДК для залишенців в Европі.
Анна і Іван ВРУБЛЕВСЬКІ — Ню Йорк
Ольга і Михайло МАЛИНІВСЬКІ — Рочестер, Н. Й.
Петро, Андрій, Степан ЯРІШ — Рочестер, Н. Й.

МАРІЯ ВАЛІЙСЬКА

(Посмертна згадка)

Пані Марію Валійську пізнав я під час другої світової війни у Варшаві, де вона проживала із своїм чоловіком, полк. ген.-штабу Аркадієм. Пізнав не просто, а як артистку, що своїм співом окрашувала кожне наше національне свято. Очевидно, 6,000 українська громада у Варшаві добре пам'ятає п-і Марію з тих виступів. Стрічалися ми часто в Українському Комітеті, куди заходила п-і Марія, а обов'язково вже при нагоді різних виступів. Пані Марія обов'язково являлася в народній, розкішній, національній полтавській ноші. Знала, що говорила, з єдиним на тому терені співробітником „Краківських Вістей", але її вроджена скромність ні разу не дозволила їй говорити на тему моїх рецензій. Спокійно сприймала, що написав.

Появу пані Марії на естраді присутні вітали грімкими оплесками. Не було випадку, щоб ці оплески не оправдали себе й кінчалося тим, що пані Марії по скінченні співу, чи то під час виконування програми підношено троянди під ґураган захвату присутніх. З пам'яті відтворюю програму-репертуар пані Марії Валійської: „Садок вишневий коло хати" та „Тихесенький вечір на землю лягає"... Скільки серця й душі вкладала Покійна в ці пісні! Скільки сонця й розлогих степів рідної Вітчизни, за якою вона так тужила.

Виступала на святах, на яких виступав і Національний Хор Володимира Божика, в якому співав, незабутній, металевий бас, окраса хору, Олександер (Саша) Пухальський, що то, як рання квітка на 43-му році покинув долину плачу! Здавалося, що така кремезна постать, поживе собі на здоров'я і на славу й окрасу нашої естради, а ні, покинув, щоб залишити незгосний біль у душах. Скільки суму у Твоїх очах вичитав я, Друже коли недалеко Твоєї смерти відвідав Тебе в Отвоцьку під Варшавою! Ти там лежиш. Ти тужив за рідною Батьківщиною. Пані Марія лягла в землю Вашингтона. Там ген у далекій Варшаві, на Вольському цвинтарі, скільки то лягло на вічний спочинок тих, які так гірко тужили за рідною Батьківщиною. Між ними в моїй пам'яті на перше місце виринає воєнний міністер ген. штабу ген-поручник Вол. Сальський, ген. штабу ген.-хор. Віктор Кущ. Як він мріяв вернутися на рідну Полтащину й спочити в затишші пасіки та над заходом сонця обсервувати, як вітер колише головами соняшників. Там теж могила проф. Василя Бідного, міністра освіти проф. Олександра Лотоцького, дорогих Сотників, які до болю мріяли про поворот на рідну землю, а злидні крали їм здоров'я і казали лягти у чужу землю! А сот. Григорій Полтавченко просто з голови не пускав мислі про поворот, а доля так гірко закпила собі і викинула на землю Вашингтона, де він поклався на вічний відпочинок на одному із тутешніх цвинтарів.

Хіба переберещ всіх в пам'яті, хто там у Варшаві спочив? Може ще хіба згадати про трагічну смерть полк. Михайла Поготовка, який очолював УДК в Варшаві й не хотів мене послухати, та виїхати з Варшави, і так віддав життя!

А ось ще одна малесенька могилка, незгоєна рана мого серця, моя незабутня малюсенька Олександра...

Ми довго будемо згадувати Покійну Марію Валійську й довго наше серце буде неспокійне й воно буде співати Її недоспівану пісню, Її мрію про поворот на рідну й незабутню Полтавщину!

Петро Ямняк

ІВАН ЛЕЙБИЧ

(Посмертна згадка)

1-го лютого 1959 відійшов в Торонті, Канада, у вічність Іван Лейбич, один з найактивніших автохтонів бориславського нафтового басейну. Народжений 1889 р. в Мразниці біля Борислава, присвятив Подійний все своє трудолюбиве життя обороні прав експлюатованого місцевого селянства, побавленого можливостей прожитку та будьякого розвитку на тій багатющій землі, видертій йому хитрістю та зловживаннями несовісних спекулянтів і ворожою адміністративною владою.

Інтенсивний видобуток нафти на терені с. Мразниця почався після першої світової війни під час польської окупації, а в сусіднім Бориславі той видобуток датувався вже від кількох десятків років. Це спізнене відкриття нафтових надр мразницької землі було спасенне для місцевого селянства, яке, навчене досвідом жалюгідного ожебрачення бориславських селян, почало обережніше ставитися до прихованих контрактових пасток. В цій ділянці на перший плян висунулася діяльність Покійного, що особистою інтервенцією та за співдією відомих дрогобицьких адвокатів д-ра В. Пацлавського і д-ра В. Ільницького, багато причинився до збереження батьківської землі та нафтових уділів у руках селянства, яке поголовно усунене із заробіткової праці в нафтовому промислі, було вже понад міру зубожіле.

Діяльність Покійного в економічній ділянці виявилася і в його заходах для заснування споживчої кооперативи, що увінчалися повним успіхом. В селі постала велика кооперативна крамниця, що була грізним конкурентом чужинних склепів і дала місцевому населенню нагоду видобутися з лихварських пут чужинної торгівлі. Як член Громадської Ради, змайоризованої польським напливовим елементом, боровся Покійний роками за відшкодування за ударемнений випас худоби на громадських пасовиськах, відданих під експлюатацію нафти та з посвятою віддавав справі куплена, на власність громади, більшої земської посілости, щоб забезпечити громадське майно, ульоковане готівкою в банках та в уділах-брутто нафтових копалень.

Заходи та успіхи Покійного в культурній ділянці перевищували своїм розміром та значенням найсміліші здогади. Завдяки його ініціятиві поставлено в селі двоповерховий Народний Дім в гуцульському стилі та чудову кам'яну церкву в стилі київського барока за проєктом Сергія Литвиненка з вітражами роботи проф. Петра Холодного, які побіч львівських вітражів, були одною з найкращих праць в спадщині цього великого мистця. У вище згадані інвестиції вложив Покійний не тільки багато праці, але як заможня людина, теж чимало власних фондів у формі пожертв і позичок, які йому ніколи не повернулися.

Як заслугу Покійника треба вважати, його і двох інших членів Громадської Ради, а саме Олекси Андрушка, що помер у Казахстані і Степана Янева, невпинні заходи в справі одержання від Управи Громади Мразниця субвенцій на українські культурно-освітні цілі, які увінчалися неабиякими успіхами, що з перспективи польської екстермінаційної політики, виглядають неначе казка. І так на будову церкви ухвалено на Громадській Раді приділити парохіяльному комітетові, що його оголював покійний о. Іван Ліщинський, уділи-брутто в нафтових копальнях вартістю понад 100 тисяч злотих, на будову Народного Дому приділено з громадських лісів дерев'яний матеріял вартости 20 тисяч злотих а на будову гімназії Українського Педагогічного Тва „Рідна Школа" в Дрогобичі виасиновано готівкою 120 тисяч злотих.

Ці подвиги Покійника і вся його невсипуча патріотична активність вписала його ім'я золотими буквами в історію бориславського нафтового басейну. — В. Й. П.

О. Л.

ОГОЛОШЕННЯ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж. — Т-во „Клюб Поступовий", Відд. 70 повідомляє, що Місячні Збори відбудуться в середу, 15-го квітня 1959 р., в год. 7-ій веч., в УНДомі при 90-96 Fleet St. — І. Патуляк, предс.; П. Костик, секр.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж. — Т-во „Українська Січ", Відд. 170, повідомляє, що Збори відбудуться в п'ятницю, 17-го квітня 1959 р., в год. 6-ій веч., в УНДомі при 96 Fleet St. Просимо членів прибути, вирівняти свої вкладки та забрати білети на Пікнік, який відбудеться 7-го червня ц. р. Хто з членів має родину, або знайомих, які не є ще членами УНСоюзу, прошу привести зі собою, або повідомити секретаря Відділу. — П. Мелень, предс.; В. Плечонь, кас.; І. Грабар, секр.

МІЛВІЛ, Н. Дж. — Місячні Збори Т-ва „Запорозька Січ", Відд. 347, відбудуться в неділю, 19-го квітня 1959 р., в год. 2-ій по пол., в залі, де звичайно. Просимо усіх членів прибути на ці Збори на означений час. — С. Патен, предс.; С. Чопик, кас.; Гр. Тимчій, секр.

БОФФАЛО, Н. Й. — Б-во св. о. Миколая, Відд. 127, повідомляє, що Місячні Збори відбудуться в неділю, 19-го квітня 1959 р., в церковній залі при Філмор і Онейда вул., зараз по співаній Службі Божій. Проситься всіх членів і членкинь взяти участь у Зборах і вплачувати свої вкладки на час. Урядники збирають вкладки кожної неділі і полагоджують всі інші справи від год. 11:30 до 1:00 по пол. Просимо зголошувати своїх дітей в члени УНСоюзу. — І. Була, гол.; С. Володка, фін. секр.; п-ні М. Гаравус, кас.; М. Левицький, рек. секр.

АСТОРІЯ, Л. Ай. — Місячні Збори Б-ва св. о. Миколая, Від. 5, відбудуться в неділю, 19-го квітня 1959 р., в год. 5-ій по пол., в залі укр. кат. церкви Чесного Хреста — 37-09 — 31st Ave. Просимо всіх своїх членів і членкинь прибути на Збори, з огляду на важливі справи, які є до вирішення. Контр. Комісія здасть звіти за 1-ий квартал. Управа Б-ва звертається до всіх українців і українок, які живуть на терені Асторії, щоб вписувались в члени 5-го Відділу УНСоюзу. Довгуючих членів просимо вирівняти свої залеглі вкладки. — І. Сидор, предс.; А. Климишин, кас.; П. Барнич, секр.

ГЕМТРЕМК, Миш. — Відд. 20 „Згода", повідомляє своїх членів, що Квартальні Збори відбудуться в неділю, 19-го квітня 1959 р., в год. 2:30 по пол., в Українській Хаті при 2240 Grayling St. Обов'язком кожного члена прибути на ці Збори, як також привести нових кандидатів на членів УНСоюзу, бо наш Відділ має призначену на цей рік суму від Головного Уряду. Неоправдана неприсутність члена, згідно з ухвалою статуту, член буде караний гривною. — Управа.

КЛІВЛЕНД, Огайо. — Б-во Пресв. Діви Марії, Відд. 112, повідомляє, що Місячні Збори відбудуться в неділю, 19-го квітня 1959 р., по 3-ій і 4-ій Службі Божій. Просимо вирівнювати вкладки. — А. П. Купер, секр.

ШИКАГО, Ілл. — Місячні Збори Т-ва „Вільна Україна", Відд. 139, відбудуться в неділю, 19-го квітня 1959 р., в год. 2-ій по пол., в залі при 4952 В. Палайна вул. Тому, що є важливі справи до полагодження, проситься всіх членів прибути на Збори, щоб опісля не було жадних нарікань, коли справи будуть вирішені без них. Довгуючих членів просимо вирівняти залеглі вкладки. — М. Яцишин, предс.; А. Вовчук, кас.; Д. Кошіль, секр.

Ставайте членами Українського Народного Союзу, а тим самим і співвласниками 22-мільйонового майна організації!

Посмертні Згадки

Тетяна ГУК, — довголітня членкиня 206 Відд. УНСоюзу в Вунсакет, Р. Ай., померла 21-го березня 1959 р., проживши 66 років. Покійна народилася 29-го листопада 1892 р. в с. Калагурівка, пов. Скалат, Зах. Україна. До ЗДА прибула 1912 р., а до УНСоюзу вступила 1914 р. Похорон відбувся 24-го березня 1959 року, з прав. церкви св. Михаїла на цвинтар в Блекстон, Масс. Залишила в смутку чоловіка Петра, сина Ярослава, теперішнього Голов. Радного УНСоюзу, 3 внуків, 2 братів Василя і Николая Козарі (в краю). В. Їй П.!

Стефан ДІОРКА, член Б-ва св. Василія, Відд. 339 УНСоюзу у Филаделфії, помер 16-го березня 1959 р., проживши 80 років. Покійний народився в селі Жупаня, пов. Сколе, Зах. Україна. До Б-ва вступив в 1925 році. Полишив у смутку брата Олексу, 4 синів, 3 доньки та внуків. Похорон відбувся в суботу, 21 березня 1959 року, із пох. заведення до катедрального храму, а опісля на вічний спочинок на цвинтар у Факс Чейсі. — В. Й. П.!

С. Лупацій, секр.

Марта ЯРЕМЧАК, — довголітня членкиня Т-ва „Запорозька Січ", Відд. 155 УНСоюзу в Перт Амбою, Н. Дж., померла дня 3-го квітня 1959 р. у Perth Amboy General Hospital, на 59-му році життя. Покійна походила з села Оріховичі, пов. Перемишль, Зах. Україна. До УНСоюзу вступила 1921 р. Покійна була вдовою, полишила 3 синів, 1 доньку та 5 внуків. Похорон відбувся 6-го квітня 1959 р., з церкви Успення Преч. Діви Марії в Перт Амбою. Тлінні Останки спочивають на парафіяльному цвинтарі. — Вічна Їй Пам'ять!

І. Будняк, секр.

Андрей ЗАПОТОЦЬКИЙ, довголітній член Б-ва св. Арх. Михаїла, Відд. 213 У. Н. Союзу в Байон, Н. Дж., по довгій і тяжкій недузі помер в шпиталі 15 березня 1959 р. Покійний походив зі села Старява, пов. Мостиська. До Союзу вступив 1915 року, був членом 44 роки. Похорон відбувся 18 березня з українського заведення до української катол. церкви Успення Пресв. Діви Марії при участи Знайомих і Членів Б-ва, а відтак на цвинтар Чесного Хреста на Арлінгтон. — В. Й. П.!

А. Басараб, секр.

ЗДА озброюють европейських союзників найновішою зброєю

Вашингтон. — З'єдинені Держави переводитимуть в цьому році озброювання союзників із Північно-атлянтійського бльоку (НАТО) найновішою зброєю, включно з різними родами ракет, що можуть мати атомові „головки", та атомовою артилерією. Зокрема ці пляни стосуються Західньої Німеччини. На західньо-німецькій території будуть вставлені ракетні бази для „Матадорів", що мають засяг 650 миль. В Італії будуться ракетні бази для ракет типу „Юпітер" засягом 1,500 миль. Західньо-німецька армія дістане ракети протягом найближчих трьох місяців, а Італія до 1 липня ц. р. Американський уряд рішений зреалізувати ці пляни без уваги на совєтські погрози й перестороги та шантажування окремих членів НАТО. Уряди всіх держав НАТО погодились, що тільки докладно „спеціялізований договір із Совітами про міжнародне розслідування може вплинути на дальший стан збройних сил НАТО. Соціялістичні посли в англійській палаті громад зголосили в минулому тижні запит щодо озброєння західньо-німецької армії ракетною і атомовою зброєю. Речник уряду відповів, що Західня Німеччина, як повноправний член НАТО, має право до тієї самої зброї, що й усі інші члени того військово-політичного бльоку. Поруч із двома вищеназваними родами ракет, західні союзники ЗДА дістануть ракету „Тор", атомові гармати „Анест Джон", гарматні ракети „Лякрос", протилетунські ракети і інші роди найновішої зброї. ЗДА призначили на цю ціль на біжучий рік дол. 302,000,000 в порівнянні з дол. 192,000,000 з минулого року. Ракетні з'єднання відійдуть до Англії, Франції, Італії, Західньої Німеччини й Туреччини, але також Бельгія, Голляндія, Данія і Греція дістануть новітню зброю. Детально говорив про це на Конґресовій комісії асистент секретаря оборони для міжнародних справ безпеки, Джон Ірвін в минулу суботу 11 ц. м.

Тарзан, ч. 4241. Де є П'єр?

TARZAN WAS TAKEN INSIDE TO THE 'CASERNE', OR ENLISTED MENS' QUARTERS, ASSIGNED A COT —

"EVERYTHING SEEMS IN ORDER," MUSED ONE GUARD AS HE EXAMINED JOHN SHEA'S TRANSFER PAPERS. "COME—

AND TOLD HE NEED NOT REPORT FOR DUTY UNTIL THE MORROW. HE HASTILY SCANNED THE NEIGHBORING FACES. WAS 'PIERRE BOIS' HERE?

— Виглядає, що все в порядку, — міркував один вартовий, коли провірював папери про перенесення Джана Ші. — Ходіть!...

Тарзана завели в середину касарні, на кватири вояків, призначили ліжко...

І сказали, що не має голоситися до служби аж до завтра. Він поспішно уважно розглянув сусідські обличчя.

Чи тут є „П'єр Буа"?